

Öveges József
(1895-1979)

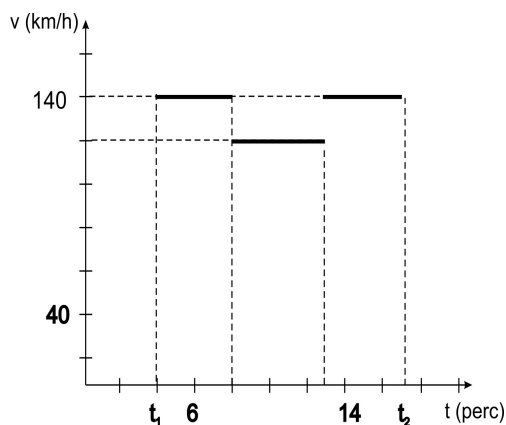
a jeles kísérletező fizikatanár,
természettudományos kultúránk igaz ápolója.

VIII. osztály

I. feladat

10 p

- a) Az alábbi grafikon egy motorbicikli sebességét ábrázolja (km/h -ban), az idő függvényében (perc-ben). Határozd meg a motoros átlagsebességét a $[t_1, t_2]$ időintervallumban!

- b) Egy tehergépkocsi a d távolságú utat t idő alatt tett meg. A gépkocsi közben V liter üzemanyagot fogyasztott. Az üzemanyag sűrűsége ρ , égéshője q . A motor hatásfoka η . Mekkora a motor hasznos teljesítménye?
Adatok: $d = 90 \text{ km}$, $t = 1 \text{ óra } 10 \text{ perc}$, $V = 6 \text{ l}$, $\rho = 700 \text{ kg/m}^3$, $q = 46 \times 10^3 \text{ kJ/kg}$, $\eta = 40\%$.
- c) Csepegtess a tenyeredbe néhány csepp acetont! Mit tapasztalsz? Miért? Magyarázd is!

II. feladat

10 p

- a) Dolgozz ki kísérletet valamely anyag fagyási hőmérsékletének meghatározására. Készíts ábrát, grafikont, magyarázat is szükséges!
- b) Télen az épületek ereszein gyakran jégcsapok lógnak. Miért, és hogyan keletkeznek ezek a jégcsapok?

III. feladat

10 p

- 1) Az egyenlő karú mérleg egyik karjának a végére zsinórral egy ólomgolyót akasztunk, a másíknak a végére – szintén zsinórral – egy olyan fahengert, hogy a mérleg egyensúlyban legyen. Mit tapasztalsz, ha a berendezést légszivattyúval ellátott bura alá helyezzük és kiszivattyúzzuk a levegőt?
Számítással is indokold meg állításodat. Készíts ábrát is, és jelöld be a ható erőket!
- 2) A cseppfolyós hélium $4,2 \text{ K}$ hőmérsékleten forr 10^5 Pa nyomáson.
- a) Mennyi a He forráspontja Celsius- ill. Fahrenheit fokban?
- b) Mekkora teljesítményű berendezés képes 500 g forrásponton levő héliumot elgőzöltetni óránként, ha tudjuk, hogy a He forráshője $16,7 \text{ kJ/kg}$?